

Міністерство освіти та науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Парламентська дипломатія та міжпарламентські зв'язки в системі міжнародних відносин (друга половина XX ст.)»

Ступінь освіти	Третій (освітньо-науковий)
Спеціальність	В9 Історія та археологія
Кількість кредитів	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Заняття	Лекції – 10 годин Семінари – 20 годин
Мова викладання:	українська
Кафедра, що викладає	історії
Викладач	Левченко Лариса Леонідівна доктор історичних наук професор Персональна сторінка: https://chmnu.edu.ua/levchenko-larisa-leonidivna/ E-mail: loralewch@gmail.com

1. Анотація до курсу

Дисципліна «Парламентська дипломатія та міжпарламентські зв'язки в системі міжнародних відносин (друга половина XX ст.)» спрямована на вивчення феномену парламентської дипломатії; механізмів міжпарламентської співпраці; специфіки діяльності Верховної Ради УРСР у міжнародному середовищі; еволюції суб'єктності республіканських парламентів у складі СРСР; міжнародного контексту 1945–1991 рр. (ООН, МПС, соціалістичний блок, двосторонні контакти).

Предметом вивчення дисципліни є поглиблене вивчення парламентської дипломатії та міжпарламентських зв'язків у другій половині XX ст. з особливим акцентом на діяльність Верховної Ради УРСР у системі міжнародних відносин та формування передумов державної незалежності України.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про феномен парламентської дипломатії та міжпарламентських зв'язків як складової міжнародних відносин у другій половині XX ст., а також розвиток навичок наукового аналізу діяльності представницьких органів влади в умовах обмеженої або похідної міжнародної суб'єктності (на прикладі Верховної Ради УРСР).

Завдання дисципліни:

- розкрити теоретичні засади парламентської дипломатії;
- проаналізувати інституційні механізми міжпарламентської співпраці;
- дослідити особливості участі парламентів у міжнародних організаціях;
- охарактеризувати діяльність Верховної Ради УРСР у системі міжнародних відносин у 1945–1991 рр.;
- сформувати навички критичного аналізу джерел та історіографії з проблем міжнародного парламентаризму.

3. Результати навчання:

- знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень;
- розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення;
- використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування;
- здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур;
- уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи;
- уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм;
- представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

4. Зміст дисципліни (перелік основних тем):

Тема 1. Парламентська дипломатія як феномен міжнародних відносин. Поняття та еволюція парламентської дипломатії. Її місце у системі міжнародних відносин.

Тема 2. Міжпарламентські зв'язки у XX столітті: інституційний вимір. Міжпарламентський союз та інші міжнародні парламентські організації.

Тема 3. Парламенти та міжнародна політика у біполярному світі. Особливості парламентської діяльності в умовах «холодної війни».

Тема 4. Верховна Рада УРСР у системі зовнішніх зносин СРСР. Правові та політичні обмеження міжнародної діяльності.

Тема 5. Міжпарламентська співпраця Верховної Ради УРСР (1945–1991 рр.). Форми, напрями та інструменти міжнародних контактів.

Тема 6. Формування передумов міжнародної суб'єктності та незалежності України.

Парламентські контакти як чинник політичної емансипації.

5. Методи навчання

- проблемно-орієнтовані лекції;
- аналітичні семінари;
- дискусії та презентації;
- індивідуальна науково-дослідна робота.

6. Форми контролю

- участь у семінарських заняттях;
- аналітичні есе;
- усні презентації;
- підсумковий залік.

Оцінювання якості знань здобувачів здійснюється шляхом поточного та підсумкового (семестрового) контролю.

Форми участі здобувачів в освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання; доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ; участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття; аналіз нормативно-правових актів, історичних джерел і монографій; письмові завдання (самостійна, контрольна робота тощо); науково-дослідницьке завдання (проект) (письмова робота, оформлена відповідно до вимог).

Позитивна оцінка поточної успішності (сумарного результату поточної оцінки за семестр) за умови відсутності пропущених або невідпрацьованих семінарських занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю – заліку.

7. Політика академічної доброчесності

Здобувачі зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення плагіату, фабрикації та фальсифікації результатів досліджень.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89		B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81	Добре	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74		D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66	Незадовільно	E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59		FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

9. Рекомендовані джерела інформації

1. Воронкова А. Міжнародні економічні організації : [навч. посіб.]. Київ : Професіонал, 2015. 352 с.
2. Глобалізація світового господарства: геопросторовий вимір : [монографія] / О. О. Любіцева, В. К. Бабарицька, Б. П. Яценко та ін. Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2010. 160 с.
3. Євроатлантичне співробітництво та міжнародні організації : навч. посіб. / [О. Ф. Деменко, П. О. Демчук, Р. А. Калениченко та ін.]. Київ : НУОУ, 2011. 296 с.
4. Кравченко С. О., Кравченко В. В. Міжнародні організації як суб'єкти глобального управління // Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. 2017. Т. 28 (67), № 1. С. 6–11.
5. Кривчик Г. Г., Серьогін С. М., Шибко В. Я. Україна в міжнародних організаціях : навч. посіб. Київ : АДЕФ-Україна, 2011. 224 с.
6. Ксендзук В. В. Міжнародні організації : навч. посіб. Житомир : ЖДТУ, 2019. 211 с.
7. Лук'янова О. М. Міжнародні організації : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 76 с.
8. Міжнародні організації : навч. посіб. / О. С. Кучик, І. Р. Суховолець, А. Б. Стельмах та ін. ; за ред. О. С. Кучика. Київ : Знання, 2012. 749 с.
9. Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, Н. С. Логвиної. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 344 с.
10. Міжнародні соціальні інституції та програми [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Г. В. Назарова, Е. Р. Степанова. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. 286 с.
11. Мокій А. І., Яхно Т. П., Бабець І. Г. Міжнародні організації : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 280 с.
12. Політична трансформація НАТО та стратегія подальшого розширення. Виклики та перспективи для України / упоряд. : О. В. Коломієць, В. Л. Мартинюк. Київ : ФОП Т. А. Кінько, 2016. 84 с.
13. Скрипник О. М. Історія міжнародних організацій : навч. посіб. Умань : ПП Жовтий О. О., 2011. 226 с.
14. Смирнова К. Європейська інтеграція України: актуальні питання / К. Смирнова // Право України : Юридичний журнал. – 2011. – № 5. – С. 148–153.
15. Суліма Є. М., Шепеліє М. А. Глобалістика : підручник. Київ : Вища школа, 2010. 544 с.
16. Тодоров І. Я. Євроатлантична інтеграція України. Історія та сучасність. Навчальний посібник. Ужгород, 2022. 376 с.
17. Циганкова Т. М., Гордєєва Т. Ф. Міжнародні організації : [навч. посіб.]. Київ : КНЕУ, 2011. 340 с.
18. Юшко А. М., Швець Н. М. Міжнародні соціальні стандарти : навч. посіб.; за заг. ред. В. В. Жернакова. Харків : Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2013. 121 с.
19. Gelderblom D. Social Institutions (Introductions to Sociology); illustrated edition. Oxford: Oxford University Press, 2017. 72 p.
20. Lasok K. Law and institutions of the European Union. London : S. l., 2018. 534 p.
21. Shaw J. The Law of the European Union. London : S. l., 2018. 656 p.
22. Глобальний договір ООН. URL: <http://www.un.org.ua/ukr>.
23. ГУАМ. URL: <http://guamorganization.org/>.
24. Декларація тисячоліття ООН. URL: <http://www.un.org/russian/document/declarat/summitdecl.htm>.
25. Інститут демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua>.
26. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД). URL: <http://unctad.org/en/Pages/Home.aspx>.

27. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2018. URL: <https://multimedia.posibnyky.vntu.edu.ua>.
28. Міжнародна морська організація (ІМО). URL: www.imo.org.
29. Міжнародна організація з міграції. URL: <http://iom.org.ua/ua>.
30. Міжнародна організація праці. URL: <http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>.
31. Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ). URL: <http://www.un.org/eng/ga/iaea/>.
32. Міністерство закордонних справ України. URL: <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua>.
33. Представництва міжнародних структур та організацій в Україні. URL: <http://mfa.gov.ua/ua/aboutukraine/orgin-ukraine>.
34. Представництво ООН в Україні. URL: www.un.org.ua/ua.
35. Операції ООН з підтримки миру. URL: <http://www.un.org/eng/peacekeeping/>.
36. Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО). URL: <http://www.un.org/eng/ecosoc/-unido/>.
37. Сайт Конференції ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД). URL: <http://www.unctad.org/Templates>.
38. Сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.un.org/eng/ecosoc/imf/>.
39. Сайт Міжнародної організації праці (МОП). URL: <http://www.ilo.org>.
40. Сайт Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО). URL: <http://www.fao.org>.
41. Сайт Організації Об'єднаних націй. URL: <http://www.un.org>.
42. Сайт Програми розвитку ООН (ПРООН). URL: <http://www.undp.org>.